Godina II. — Broj 366.

CIJENA LISTU: U predplati za čitavu godinu K 32·—, za polugodište K 16·—, tromjesečno K 8·—, mjesečno K 3·—, u maloprodaji 10 helera. — OGLASI primaju se u upravi lista trg Custoza broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

Izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Četvrtak, 13. srpnja 1916.

„HRVASKI LIST“ izlazi u nakladnoj tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli, trg Custoza broj 1. Uredništvo se nalazi u Sišanskoj ulici broj 24. — Odgovorni urednik: JOSIP HAIN u Puli. Rukopisi se ne vraćaju. Ne uvažuju se anonimni dopisi. Nefrankirani pisma se ne primaju.

Naš ljetač bombardovao ratnu luku Spezia.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 12. srpnja (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

Položaj nije ni jučer pretrpio nikakovih promjena. Na vrhu Hordie, jugoistočno od Mikuličina suzbile su naše čete sedam ruskih navala. I na donjem su se Stohodu, izjalovile opet mnoge neprijateljske navale. Savezničke su bojne sile, koje se bore na Stohodu uhvatile kroz posljednja dva dana 2000 ljudi i 12 strojnih pušaka.

Kod Obertina u istočnoj Galiciji oborio je austro-ugarski letjelac ljetalo tipa Fahrmann.

Talijansko bojište.

Na jugu od suganske doline suzbile su naše čete jučer prije podne jaku neprijateljsku navalu protiv Monte Rasta. Neprijateljska pješadija, koja je bila ostala ležeći u malenoj udaljenosti od nas, bila je topovskom našom vatrom s boka prisiljena da se popodne još dalje povuče, izgubivši kod toga preko tisuće ljudi. Na čitavoj je ostaloj fronti ostala bojna djelatnost u običajnim granicama.

Naše je ljetalo napalo bombama brodogradilište u Speziji, te se po tom vratilo neoštećeno.

Jugoistočno bojište.

Na donjoj Vojusi topovski boj.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Dogodjaji na moru.

Beč, 12. (D. u.) 11. o. mj. ranim jutrom pucala su 3 talijanska razarača na grad Poreč iz vrlo velike udaljenosti i na kratko vrijeme. Oštetila su dvije privatne kuće i toranj pokrajinske sabornice. Nema inače nikakove štete. Nije bio nitko ranjen. Naše su obalne baterije pogodile jednom ravno u cilj. Na to su se razarači odmah udaljili.

Popodne bacalo je nekoliko naših pomorskih ljetala bombe na grad Ravennu i na baterije Corsini. Vratila su se neoštećena pored vrlo jake obrambene vatre.

Vodstvo c. kr. mornarice.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 12. srpnja (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Nastavljaju se ogorčenom žestinom bojevi s jedne i druge strane ceste Bapaume-Albert-Contal Maison i u šumi Mametz, kao što novi bojevi u šumi kod Tronesa i na jugu od nje.

Na jugu su od Somme pretrpjeli Francuzi za navale, što su ju na veliko poduzeli protiv fronte Belloy-Soyecourt, osjetljivi poraz; njihova se je navala posve skršila u našoj vatri. Isto tako pobjegle su s velikim gubicima natrag u položaje, iz kojih su bile izašle, slabije sile odaslane protiv La Maisonette-Barleux. Na mnogim su mjestima šampanjske fronte bile suzbijene francuske djelomične navale.

Na lijevoj su se obali Moze odigrali samo manji bojevi. Na desno od rijeke približili smo svoje položaje utvrdama oko Souvilla i Laufea, te smo kod toga zarobili 39 časnika i 2106 momaka. Jake su protunavale bile lahko suzbijene. Tri su neprijateljska ljetala bila stavljena izvan borbe. Naša su ljetala oborila privezani balon.

Istočno bojište.

Pokušaj slabijih ruskih četa, da predju preko Dvine na zapadu od Fridrichstadta, izjalovio se je, kao što i napadaji na jugu od Naročkog jezera. Na stohodskoj je fronti položaj u glavnom nepromijenjen. Ruska odijeljenja, koja su htjela, da se učvrste na lijevoj obali kod Jonovke, bila su od nas napadnuta, te nije niko od njih došao na južnu obalu.

Balkansko bojište.

Ništa osobita.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 12. srpnja (D. u.) Glavni stan javlja:

Iračko bojište.

Nema promjene.

Kaukasko bojište.

Na desnomu krilu nije se dogodilo ništa važna. Na centrumu je opetovao neprijatelj protiv naših položaja na jugu od Ćoroka svoje napadaje, kojima nije ipak postigao ni najtežim gubicima nijednog znatnijeg uspjeha.

BRZOJAVI.

Rat.

Beč, 12. (D. u.) Talijani su izgubili prama pouzdanoj privatnoj statistici do 2. srpnja o. g. 6 generala, 77 pukovnika i podpukovnika, 125 majora, 660 stotnika, 586 nadporučnika, 2121 poručnika.

Brojevna ruska premoć.

Berlin, 11. M.oge švedske novine računaju, da su ruske vojske, koje se nalaze protiv Nijemaca i Anstrijanaca na istočnoj fronti tri četiri puta brojnije, nego li čete središnjih vlasti.

Ruske čete u Solunu?

Lugano, 11. „Secolo“ je primio iz Soluna glas, da je u Solun stiglo ruskih četa.

U okolici se Humo bije topovski boj.

Austro-Ugarska.

Sa ugarsko-hrvatskog sabora.

Budapest, 12. (D. u.) U zastupničkoj je kući izjavio zast. Rakovskij, nakon što je govorio o zakonskoj osnovi poreza za ratne dobitke, da bi bilo dobro, kad bi se kuću iza riješenja ovog i manjih zakonskih osnova odgodilo do 9. augusta, jer je sada veliki broj zastupnika zaposlen sa radom oko žetve. Opozicija je principijelno pristala na zakonske osnove ali je predložila, da se ih obravnava tek na novom zasjedanju sabora, jer nije sporazumna sa nekojim detaljima zakonskih osnova. Tisza je pristao na taj predlog te zaključio sjednicu.

U sastanku, održanom na večer, primila je neodvisna stranka na znanje izstup grofa Mihaila Karolija i daljnih 14 drugih zastupnika iz stranke. Stranka je nato izabrala Aponija svojim predsjednikom.

Raskol u slovenačkoj kršćansko-socijalnoj stranci.

Ljubljana, 11. Gradačka „Tagespost“ piše: „Šestoga se je ovog mjeseca održalo u pokrajinskoj sabornici pouzdaničko vijeće slovenačke pučke stranke za Kranjsku. U velikom su broju bili sabrani državni i pokrajinski zastupnici, kao što i predstavnici svećenstva. Iza referata pokrajinskog glavara dra Šusteršiča o unutrašnjim strankinim poslovima izjavila je skupština potpuno pouzdanje dru. Šusteršiču, dok je odglasala nepouzdanje u dra. Kreka i prof. Jarca. Istodobno je bilo odlučeno, da se ta dva zastupnika ne smiju više smatrati članovima izvršujućeg strankinog odbora.

Nesuglasja su i razmirice izmedju dra Šusteršiča i dra Kreka, tih kolovodja slovenačke pučke stranke starijeg datuma, ali su se za vrijeme rata još gore pooštrile uslijed raznih narodnih i gospodarskih pitanja. Radikalna je četa oko dra. Kreka nastupala posljednjih mjeseca otvoreno protiv službenog strankinog vodstva, te si je tražila gorljivo pristaša osobito izmedju mladjega svećenstva i ostale kršćansko-socijalne inteligencije. Dr. je Krek osudijivao slabašnu politiku dra Šusteršiča, te je pokrenuo jaku akciju u prilog ideje hrvatsko-slovenačke uzajamnosti.

Povod je krizi bilo ustanovljenje nove ilirske banke, na čijem se čelu nalazi dr. Šusteršič, dok su Krek i drugovi, koji imaju u svojim rukama slovenačko zadrugarstvo, sastavili pravila za Zadružnu banku.

Već je duže vremena bilo očito, da se nije dao više spriječiti prelom izmedju konservativnih i radikalnih elemenata u slovenačkoj pučkoj stranci. Zato nije nikoga iznenadila nepouzdanica, koju je dr. Krek primio. Državni pak zastupnik profesor Jarc je jedan od najgorljivijih Krekovih pristaša.

Govori se, da je biskup Jeglič oduzeo dru Kreku predavanje moralne teologije u ljubljanskom sjemeništu radi njegovih političkih ideja.“

Strašna oluja u Bečkom Novom Mjestu.

Beč, 12. Uz prugu južne željeznice bijesnijela je jučer, kao najstrašniji momenat oluje, ogromna vijavica. Porodila se je o šest sati popodne na sjevernoj strani Bečkog Novog Mjesta, te je imala katastrofalne posljedice. Ima mnogo žrtava: muškaraca, žena i djece. Bili su ponajviše ranjeni. I materijalna je šteta znatna. Predgradje je Josefstadt bilo teško poharano.

Vijavica je nanijela štete takodjer vlaku, koji je u 5 sati i 44 časa otputovao iz Bečkog Novog Mjesta. Baš je ulazio vlak u predgradje, u to ga je vijavica zahvatila. Dok se je u mjestu sve rušilo, izgulila je vijavica s velikim komadima tla veliki brzojavni stup koji je pao baš na jednu od dviju lokomotiva. Strojevodja je ostao teško ranjen. Vlak se je morao obustaviti, a oštećena je lokomotiva bila odstranjena. Bilo je ranjeno i nekoliko putnika.

Njemačka.

„Deutschland“.

Kolonija, 12. (D. u.). „Kölnische Ztg.“ javlja iz Washingtona: 9. je ovog mjeseca bilo nametnuto državnom uredu Sjedinjenih Država ozbiljno pitanje. Engleski je poslanik ustrajao na stanovištu, da se njemačka podmornica ima smatrati kao ratni brod, te da je smjela kao takova ostati u luci samo 24 sata. Lansing je nasuprot izjavio pred nekoliko dana, da će smatrati brod trgovačkim brodom, bude li pokazao obilježja trgovačkoga broda. Dolazak podmornice „Deutschland“, o kojem se je toliko dvojilo, pobudio je jutros najveću senzaciju.

Washington, 12. (D. u.). Riznički je odio saopćio državnom uredu, da je podmornica „Deutschland“ neoboružani teretni brod, koji ne može da se upotrebi u navalne svrhe, a da se prije ne preuredi čitava njegova konstrukcija.

Balkan.

Talijani hoće Valonu.

Berlin, 11. Lokal-Anzeiger javlja iz Lugana: „Lombardia“ piše da talijanska vlada pripravlja utjelovljenje Valone.

Nasilja protiv Grčke.

Magdeburg, 11. „Embros“ piše, da će grčki prefekti u Mitileni i Chiosu morati da ostave svoje otoke.

Venizelovi dobrovoljci.

Berlin, 11. „Vossische Zeitung“ piše iz Ženeve: Venizelisti prave od pričuvnika ispuštenih iz grčke vojske dobrovoljačke čete, koje će na svoju ruku protjerati Bugare iz grčke zemlje.

Antanta.

Pobjeda proturuske stranke u Finskoj.

Berlin, 11. Izbori za finski sabor su se dovršili pobjedom proturuske stranke. Izborni čin se tako vrši, što birač napiše za zidom ime svojeg kandidata. Pored ruskih oružnika i nezakonitosti mogao je ipak da pobijedi finski elemenat. Petrogradsko je ministarsko vijeće odlučilo da se imaju opeta pooštriti mjere protiv Finske, gdje se kani uvesti kao službeni ruski jezik.

Londonske oklade o koncu rata.

Hamburg, 11. Oklade Engleza, da će rat svršiti ove godine porasle su znatno osobito od 1. do 5. o. mj. Oklade iznose 72 i pol po sto, dok su 1. lipnja iznašale 69. a 1. svibnja 48 po sto. Dakle probabilnost da se mir približuje raste sve to više.

Konferencija u Londonu.

Rim, 12. (D. u.) Ministar riznice Carcano i general Dall' Oglio, podtajnik municijskog ureda, otputovali su u London na financijsku konferenciju.

Dogodjaji na moru.

Stockholm, 12. (D. u.) Ruske su torpednjače uhvatile po noći kod Bjurgkluna njemačke parobrode „Lissabon“ i „Worms“ i odvezle su ih u Finsku. Dvadesetičetvorica je od posade parobroda „Wormsa“, medju njima kapetan i švedski pilot bio odveden. Ostalo je trinaestorici i čitavoj posadi „Lissabona“ uspjelo da pobjegnu u Skelleften.

Beč, 12. (D. u.) Mjeseca je lipnja bio potopljen 61 neprijateljski trgovački brod sa okruglo 101.000 tona, i to nešto podmornicama, nešto na minama.

London, 12. (D. u.) Njemačka je podmornica potopila ribarski čamac „Staffa“; posada spašena.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 8. Službeni izvještaj od 7. srpnja na večer:

Zapadna fronta.

Okoriščujući se dosadašnjim uspjesima kod Čartorijska na Stiru osvojile su naše čete sela Dolčica (na putu u Kolki), Manjevice i Gruzjatin.

Istočno od Monastercijske (17 km zapadno od Bućca) i na potoku Koropjec potiskuju naše čete neprijatelja uvijek dalje. Zapadno od Sadzavke osvojili smo neprijateljske položaje i uhvatili njemačkih zarobljenika.

*

8. po podne: Na donjem Stiru, zapadno od Čartorijska naše su čete suzbile neprijatelja i dospjele su na liniju Gorodok-Manjevice-Okonsk-Zagorovka-Gruzjatin. Zarobljeno je bilo 75 časnika i 2000 vojnika. Proganjajući neprijatelja napali su Kozaci kod Optove jake austrijske sile i poubijali ih sabljama. Uhvatili su 600 zarobljenika, a zaplijenili 5 topova, 6 strojnih pušaka, vrhu toga 3 strojne puške sa potpunim upregom i mnogo materijala i živeža. Osvojili smo sela Lešnjevka, Griva (17 km sjeverno od Gorodoka) i Hrehorov (na istoku od Monastercijske), uhvativši 1000 zarobljenika. U okolici sela Mikuličin izmedju Djalatina i Körömezö poduzimao je neprijatelj više protunapadaja, koje smo mi suzbili.

*

8. na večer: Busilove se čete približuju Stohodu i suzbijaju svagdje neprijatelja, koji se ljuto opire, uzmičući na donji Stohod. Naši su konjanici tjerali neprijatelja sve do okolice Novaje-Hrude, na jugozapadu od Lešnevke i južno od Trojanovke. Naše su čete osvojile sve položaje na istoku od sela Ugli (10 km sjeverno od Sokula) i Mamoce na Stiru. Osvojili smo 3 haubice. Dijelovi su naših četa prešli Stohod kod Uglija. Tokom je tih bojeva zarobljeno 300 časnika i učinjen veliki plijen (45 strojnih pušaka, veliki broj topova i drugog oružja).

Francuska.

Paris, 11. Službeni izvještaj od 10. srpnja na večer:

Na sjeveru je od Somme prošao dan mirno. Na jugu od Somme imali smo tekom dana par uspjeha u kraju izmedju Biaches, Barleux i Pande. U posljednjem smo selu uzeli omanji opkop, gdje se je još branilo neprijateljsko odijeljenje. Zarobili smo 103 vojnika s 10 časnika. Na jugoistoku od Biachesa osvojili smo u sjajno izvedenom položaju vrlo utvrdjenu neprijateljsku visinu i tamošnju šumicu. Nekoja se neprijateljska odijeljenja još opiru na najzadnjem kraju šumice. Na fronti sjeverno od Verduna opstrejlavalo je neprijateljsko topništvo, kojemu je naše sjajno odgovaralo, s najskrajnijom žestinom područje Ferre Froide, Fleury i šumicu Fumin. Na ostajoj fronti nema važnijih dogodjaja.

U području su Somme napadala naša ljetala kroz jučerašnji dan mnogobrojna njemačka ljetala, te su strovalila 4 od njih u neprijateljske redove. U noći pred 10. napala je skupina naših ljetala s velikim brojem granata kolodvore u Hamu i Palaucourtu.

Paris, 12. (D. u.) Službeni izvještaj od 11. srpnja:

Na obim je obalama Somme bio dan razmjerno miran. Na desnoj su obali Moze ponavljali Nijemci napadaje na frontu željeznička stanica Le Fleury-šuma kod Vauxa-šuma Chapitre-Le Chenois. Po mnogim je bezuspješnim pokušajima uspjelo neprijatelju, da stupi u bateriju Damloup i u pojedine dijelove naših linija u kraju šume Fumin.

Engleska.

London, 11. Službeni izvještaj od 10. srpnja:

Naša je pješadija zauzela opet Contal Maison na juriš. Žestoki je njemački protunapadaj bio suzbijen s teškim gubicima za neprijatelja.

Italija.

Rim, 11. Službeni izvještaj od 9. srpnja:

U dolini gornjeg Astica imala je naša pješadija, kao što se javlja, novih uspjeha u kotlini kod Moline, pa uz Astico sve do Fornija. Zaplijenili smo oružja, municije i materijala, što ga je bio neprijatelj ostavio. Gusta je magla priječila jučer topovsku djelatnost na visoravni Sette Communi. Na sjevernom smo odsjeku fronte osvojili neprijateljske jarke na sjeveru od Monte Chiesa, te smo zauzeli Agnella, gdje smo uhvatili 40 zarobljenika. U gornjoj su dolini Campelle zaposjele naše čete Col di San Giovanni.

Na sočkoj fronti bilo je neprijateljsko topništvo osobito žestoko u tolminskom i plavskom odsjeku, kao što i na vrhovima sjeverozapadno od Gorice. Naše ga je topništvo svagdje suzbijalo. U odsjeku kod Tržiča suzbili smo u noći pred 8. o. mj. dva ponovna neprijateljska napadaja protiv položaja, što smo mu ih pred kratko uzeli.

Domaće Vijesti.

Pedeset-godišnjica pomorske bitke pod Visom.

Dne 20. o. mj. navršuje se 50 godina otkako je naša c. kr. ratna mornarica, predvodjena pronicavim okom, bistrinom uma i junačkim srcem heroja admirala Tegetthoffa izvojštila sjajnu pobjedu nad talijanskim brodovljem, koje je bilo odaslano da nam otme naše biserje na Jadranu, a u prvom redu otok Vis, što se ga cijenilo ključem Jadranskog mora.

U tom su se ratu napose odlikovali naši junački Dalmatinci, kojima htijaše srce iskočiti živo od želje, da se ogledaju sa neprijateljem, kad im dojaviše, da ih vode u boj na obranu njihove divne Dalmacije. Pedeset je od tada godina proteklo, pa da osvježimo uspomenu na taj slavni dogodjaj i da se bar donekle odužimo sjenama junaka, koji su život svoj dali, da očuvaju nama što je naše, odslužit će se dne 20. o. mj. u 8 sati u jutro u Puli sv. misa za upokoj njihovih duša.

Iza sv. mise položit će dalmatinski Hrvati, nastanjeni u Puli, srebrni umjetnički izradjeni lovor-vjenac na spomenik neumrlog Tegetthoffa, kojom će prigodom biti izrečeno i spomen-slovo u slavu viških junaka.

Vijenac nosi natpis:

„Admiralu pl. Tegetthoffu, besmrtnom heroju Helgolanda i Visa, velikom imenu sjajnih uspomena na 50-obljetnicu viškog boja, dalmatinski Hrvati, nastanjeni u Puli, klanjajući se pepelu, nabožno polažu“ — Potpisi: Jakov Scracin, Niko Mardešić, Blaž Paskojević, Ante Dominis, Šimun Vodanović, Josip Jurković, Ante Erga, Tomo Mestrov, Šimun Matijević, Dalma-

Sjećajte se siročadi za domovinu poginulih vojnika!

tinski Skup, Ivan Dorotić, Ante Kuljiš, Jakov Radešić, Juraj Novak, Ante Alzić, Miho Zagoreo, Niko Alaić-Alačević, Grga Basletić.

Pozivlje se p. n. gradjanstvo, da tom prigodom iskiti svoje stanove mnogobrojnim zastavama te da prisustvuje sv. misi i polaganju vijenca na spomenik u čim većem broju, da tako i vanjskim načinom pokažemo, da smo vrijedni potomci naših otaca i djedova, koji su se mačem u ruci borili za cara i dom „za krst časni i slobodu zlatnu“. — Niko vitez Mardešić.

Objava. Usljed odluke c. kr. ministarstva trgovine od 24. svibnja 1916. br. 18997-P ex 1916., c. i kr. etapni pošt, i brzojavni uredi Cholm i Grubieszow nazvati će se od sad unaprijed „Chelm“ i „Hrubieszow“.

Iz Hrvatske.

Za siročad palih hrvatskih junaka. Na zamolbu središnjeg zemaljskog odbora za zaštitu porodica mobilizovanih i u ratu poginulih vojnika iz kraljevine Hrvatske i Slavonije“ doznačila je ugarska banka za kolonizaciju i parcelaciju d. d. u Budimpešti „kr. hrvatsko-slavonskoj zemaljskoj blagajni“ u Zagrebu K 20.000 za siročad palih hrvatskih junaka.

Hrvatski operetni pjevači na turneji u pokrajini. „Hrv. Riječi“ javljaju, da polaze naši operetni pjevači: gdja Irma Polak, te gg. Arnošt Grund i Aleksander Binička na umjetničku tourneju u veće gradove i kupalište pokrajine kao: Bjelovar, Virovitica, Daruvar, Lipik, Novu Gradišku, Brod, Vinkovce, Karlovac, Varaždin i t. d., te jedan dio dohodka ustupaju i ratne dobrotvorne svrhe.

Žega na Rijeci. Javljaju iz Rijeke, da je tamo već nekoliko dana pritisla strašna vrućina. Živa se u toplomjerima diže do 42 stupnja Celsiusa. Morska su kupališta prepuna gradjanstva.

Riječka zvona. Na poziv vojne oblasti zatražio je riječki guverner od općine točni popis zvona. Iz popisa je izvidno, da ima na Rijeci 40 zvonova u ukupnoj težini od 7000 kilograma. U slučaju, da dodje do rekvizicije zvonova, zadržat će se samo ona, koja najnužnije trebaju.

Za opustošena karpatska sela. Za obnovljenje opustošenih karpatskih sela u Ugarskoj sabrala je zemaljska komisija 6 i pol milijuna kruna. Osim toga obratila se je komisija na vladu s molbom, da je čim izdašnije podupre u nastojanju oko sagradjenja kuća i domova karpatskog nastradalog stanovničtva.

Razne Vijesti.

Dr. Tresić riješen. „Hrvatski Dnevnik“ javlja, da se je u štajerskom Gracu vodila dvadeset dana rasprava protiv dra. Ante Tresića-Pavičića radi veleizdaje. Riješen je.

Metoda antantine ofenzive. Izvješćujuć o napredovanju Rusa kaže petrogradski zastupnik „Le Journala“ izmedju inoga i slijedeće: Mora se francusku publiku odvraćati od pretjeranih nada, koje bi mogle crpsti iz sretnih dogodjaja na svim frontama. Protivnik je još jak i stoga će naši glavni stožeri postupati metodički, ali sa izdržljivošću i sa sigurnošću.

Japanski ratni brodovi za Rusiju. Berlinski listovi primaju iz Ženeve, da je Japan nedavno odstupio Rusiji dvije svoje oklopljene ladje i jednu križarku.

Talijanska centrala za ratnu propagandu u inozemstvu. „Corriere della sera“ javlja, da je vlada zaključila ustanoviti službenu centralu za propagandu u inozemstvu u prilog talijanskog rata. Novi ured biti će podredjen ministarskom predsjedniku Boselliju, a bavit će se objavama u saveznim i neutralnim državama o uzrocima talijanskog rata, o vojničkim krijepostima talijanskog vojnika, o gospodarskom položaju Italije, o duševnom raspoloženju i patriotičkom oduševljenju talijanskog naroda.

Ruske čete na rumunjskom tlu. „Hrv. Riječ“ prenaša iz bečke „Neue Freie Presse“: Rusofilska bukareška „Epoca“ javlja iz Burdujenija: „U noći od srijede na četvrtak tri su odjela ruskih četa prošla kroz Sučavu. Odjeli su sastojali od infanterije, kozaka i brojne japanske artilerije pod vodstvom japanskih časnika. Rusko vojno vodstvo kani forsirati prelaz preko bukovinskih Karpata i u tu svrhu čini opsežne pripreme. Ruska je artilerija četiri dana neprekidno bombardovala austro-ugarske pozicije. No nije mogla postići željeni cilj, jer su austro-ugarske čete sa velikom preciznošću odvraćale na rusko bombardovanje. Bojevi kod Kirlibabe bili su vrlo krvavi. Austro-ugarske su čete pucale beskrajno“.

Njemački listovi o engleskoj vojsci. Njemački listovi pišu: Engleska vojska ocijenila se u sadanjim napadajima sasma nedovoljnom ofenzivnom vrijednosti, što su jur ustvrdile i mnoge neutralne, Englezima prijateljske novine. Svi dojakošnji uspjesi u englesko-francuskoj ofenzivi imaju se priznati jedino francuskim četama, jer se sjeverno od Somme, gdje se engleske čete bore, nije ništa postiglo. To je i dalo povoda francuskim listovima, da traže, neka bi Englezi u buduće išli naporedo sa Francuzima.

Pričuvnička udruženja u Grčkoj i Zaimis. Francuski listovi primaju iz Atene, da se očekuje odstup Zaimisova kabineta. Veli se naime, da je Zaimis došao, radi dogadjaja u Solunu i radi toga što je kralj odobrio pričuvnička udruženja, u vrlo delikatan položaj, jer se drži, da je ovo potonje napereno protiv slobode grčkih izbornika i protiv antante.

Grčki princ Andrija raspuštenim pričuvnicima. Iz Atene dolazi vijest, da je grčki princ Andrija držao prigodom raspuštanja pričuvnika svoga konjaničkog puka govor, u kojemu je rekao: „Ne treba da zaboravite, šta smo sve propatili i iskusili u Solunu; vi ćete to pričati svojoj djeci, da bi se uspomena na te dogodjaje sačuvala docnijim pokoljenjima. Vi ste uvijek bili vjerni kralju, najuzvišenijem predstavniku vaše otadžbine, koji sada vodi tešku borbu u korist domovine. Nemojte da vas buni razvitak spoljnjih prilika. Gdje se slab čovjek bori sa jačim, on može podleći tjelesno, ali nikako umno.

Pašić zahvaljuje ministru Briandu. Prema vijestima iz Lugana upravio je srpski ministar predsjednik Pašić pismo Briandu, u kojemu mu uz birane fraze najtoplije zahvaljuje na zauzimanju Francuske, Engleske i Rusije za nesretnu Srbiju. — Rek bi, da je ta zahvala talijanskom listu „Secolo“ skroz nepočudna, pa je stao dokazivati nezahvalnost ministra Pašića i srpskog naroda do Italije, koja da je najviše učinila, da sa svojom mornaricom spase srpsku vojsku od propasti. List veli, da nije slučajno, što je Pašić ispustio Italiju, nego da je to hotomično, a to je dokaz da medju Italijom i Srbijom i dalje postoje nesporazumljenja, kojima nije kriv ni srpski ni talijanski narod ni njihove vojske, već oni, koji su kod Srba izazvali sumnju o osjećajima Talijana i o čistoći njihovih nakana. „Secolo“ završuje, da je skrajno vrijeme da se tim nesuglasicama i neugodnostima doskoči.

Pašić u Rimu. Iz Lugana se javlja, da je srpski ministar predsjednik Nikola Pašić stigao u Rim. Bio je primljen od ministra izvanjskih posala baruna Sonnino.

Joffre-ova zapovijed verdunskim četama. „Frankfurter Zeitung“ javlja, da je Joffre izdao dne 2. o. mj. verdunskim četama slijedeću zapovijed: „Ruski uspješi u Galiciji, djelo četa, koje su u iskustvu sazrele, sada se potpunoma ostvaruju. Verdunski vojnici! To treba zahvaliti Vašemu junačkom otporu! Taj otpor je bio potrebni uvjet uspjeha. Na njemu počivaju i naše posljednje potrebe, i on je na svim ratištima stvorio položaj, iz kojega će izići konačni triumf naše stvari“.

Obećanje Nikolaja Nikolajevića. Jedna ruska novina donosi, da će ruska vlada doskora izdati proglas na Poljake, u kojemu će biti iskupljeno obećanje velikog kneza Nikolaja Nikolajevića, što ga je na početku rata dao Poljacima, t. j. da će Poljska dobiti autonomiju u najširoj bazi. Pošto ministar predsjednik Stürmer zastupa stajalište, da je poljsko pitanje unutarnja stvar Rusije, ne traži se sudjelovanje Poljske kod izradbe toga plana. Rusija će to sama riješiti.

Talijanske tužbe. Iz Lugana se javlja, da se je Marconi u sjednici talijanskoga senata od 4. o. mj. potužio na antantu, koja da smatra Italiju siromašnom zemljom jer da tobož vazda moljaka za pomoć. Italija, naglasio je Marconi, nije nikada pravila u inozemstvu za sebe reklamu, košto to čini Francuska. Značajno je, zašto nije nitko smio govoriti, da su kod Dardanela bila zaposlena tri talijanska bolnička broda sa personalom i liječnicima, i da su ta tri broda prevažala ranjenike u Englesku, i zašto se nigdje ne spominje 300.000 pušaka, što jih je Italija otpremila Rusiji. Bilo je to valjda sve toga radi, savršio je Marconi, da se ne izazove u Njemačkoj loši dotam.

Knez Adolf Friedrich Schaumburg-Lippe preminuo. Preminuo je pašanac njemačkoga cara Adolf Friedrich Schaumburg-Lippe od klijenuti srca. Knez je nekoliko dana bolovao od upale pluća.

„Nedelje“. U Beču počeo je izlaziti tjednik pod gornjim naslovom na ruskom jeziku, a namijenjen je zarobljenicima u Austro-Ugarskoj monarhiji.

Ustrijeljen ruski vojnik. U Škofcah kod Ptuja opro se je neki ruski zarobljenik na radu vojničkoj straži. Straža je na mjestu Rusa ustrijelila.

Kompromis glede aretiranih časnika. Preko Ženeve javljaju: U pitanju grčkih časnika, koji su bili u Solunu aretirani, došlo je medju generalom Sarrailom i grčkom vladom do kompromisa: Aretiranim časnicima sudit će mješano grčko-francusko ratno sudište.

Umjesto talijanskih, njemačke škole. Iz Merana u južnoj Tirolskoj se javlja: Na posljednjim sjednicama općinskih zastupstva u Grümu u sv. Mihalju u području Adiže odlučeno je jednoglasno, da se umjesto dojakošnjih talijanskih osnuju njemačke škole. U to ime odaslane su jur molbenice na etapno zapovjedničtvo, da odobri ovaj zaključak. Uz pučke škole osnovat će se u Grümu i sv. Mihalju takodjer i večernji njemački tečajevi za odrasle.

Dogovor o dunavskoj konferenciji. Dne 7. o. mj. držao se je u Budimpešti pod predsjedanjem načelnika dra. Stjepana Barczya dogovor o budućoj dunavskoj konferenciji, te je odlučeno da će se prirediti prvih dana mjeseca rujna u Budimpešti. Dogovoru su prisustvovali načelnici Beča i Regensburga i zastupnici vlade. Predmeti buduće dunavske konferencije bit će razvitak dunavske trgovine, internacijonala pitanja dunavskog prometa, kao i privatna pitanja dunavskog brodarenja. Na konferenciju bit će pozvani svi gradovi, koji leže na Dunavu te razne trgovačke i industrijalne organizacije.

Selidba srpske provizorne vlade. Iz Bukarešta javljaju, da se u onamošnjem antantinim krugovima pronosi vijest, da će se srpska provizorna vlada doskora preseliti iz Krfa u Toulon ili Marsilju.

Car Ferdinand brisan iz listine francuskih zoologa. Francusko društvo zoologa u Parizu brisalo je jednoglasnim zaključkom bugarskoga cara Ferdinanda iz listine svojih članova.

Roosewelt dolazi u Evropu. U Berlinu se glasa, da će Teodor Roosevelt doskora doći u Evropu, i to najprije u London. Iz Londona imao bi otputovati na francusku frontu, gdje bi u glavnom stanu djelovao kao dopisnik američkih listova.

15.000 ruskih časnika palo u posljednjoj ofenzivi. „Tribuna de Geneve“ javlja, da je palo u zadnjoj ruskoj ofenzivi 15.000 ruskih časnika.

Ruski car dolazi u Černovice. Iz Bukarešta dolazi vijest, da se u Černovicama čine velike pripreme za doček ruskoga cara.

Velika nesreća u talijanskom rudniku. Talijanski list „Corriere della Sera“ javlja, da se je u rudniku Caste! Termini u Siciliji srušio potkop, pri čemu je zaglavilo preko sto rudara. Dosele je spašeno 18 ranjenika.

25 milijuna franaka za potkupljivanje novina. U francuskom saboru izjavio je zastupnik Bon, da je kredit od 25 milijuna franaka odredjen za potkupljivanje švicarskih i drugih novina u neutralnim državama, u svrhu da pišu prijateljski i u prilog antante.

Madžari na poslu. U prvoj polovici tek. godine ustanovljeno je samo u Budimpešti 50 novih poduzeća, banka, komercijalnih, industrijalnih i specidijskih poslovnica. Za samo ustanovljenje sabrana je glavnica od 67.000.000 kruna. Pet budimpeštanskih banka povisilo je dioničke glavnice zajedno na 22 milijuna kruna, dok druga dionička društva od 56 na 90 milijuna. U provinciji bilo je ustanovljeno šest novih banka sa kapitalom od 10.300.000 kruna i 22 trgovačka i industrijalna poduzeća s kapitalom od 6.200.000 K. Ti su milijuni naravski ratni dobici.

Željezni novac. Ugarski ministri trgovine i financije primili su od pešćanske trgovačke i obrtničke komore podnesak, u kojem upozoravaju na poteškoće, koje nastaju iz pomankanja bakrenog sitniša u prometu. Dosljedno tome preporučuje komora kovanje sitnog novca iz željeza.

Antanta i Rumunjska. Talijanski list „Stampa“ donosi, da je antanta savjetovala Rumunjskoj, nek bi slijedila primjer Grčke, t. j. neka se odluči na razoružanje; ako nije voljna da se i sada uplete u rat. Vidi se dakle, da antanta ne goji nikakve nade, da će joj poći ga rukom privući Rumunjsku u svoje kolo, pa hoće da je zatjera u kut, kako je to uradila sa Grčkom. Bratinac nije još odgovorio na tu notu. S tom notom su navodno u savezu velike ruske pripreme na rumunjskoj granici. — Službeno se javlja, da je rumunjska vlada odredila razoružanje godišta 1891. i 1892.

Mir? U razgovoru izjavilo je više nizozemskih zastupnika i nekoliko nizozemskih diplomata: Opće je mnijenje u nizozemskim diplomatskim krugovima, da su sadašnji francuski napori kod Verdena, i napori Engleza zadnji veliki pokušaji, kojima je svrha da dodje do odluke. Iza dovršenog ofenzive počet će se mirovno posredovanje. Nizozemci drže, da će se mirovna pregovaranja vršiti u Haagu.

Pretplatnicima do znanja!

Svim onim pretplatnicima, koji nijesu platili pretplatu za prošli mj. lipanj, sa 14. o. mj. obustaviti ćemo šiljanje lista.

UPRAVA.

KINO

Crvenog križa

ULICA SERGIJA BROJ 34.

Danas veoma

interesantan raspored.

Neprekidne predstave.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.

ULAZNINA: I. prostor K 1·— : II. prostor 40 ll.

Uči se može kod svake slike.

Ljekarna sv. Cirila i Metoda u Pazinu

traži

ljekarničkog asistenta,

eventualno vježbenika sa maturom ili 6 razr. gimnazije, poznavajući hrvatski, je mogućnosti i talijanski jezik. Pobliže upute daje ista ljekarna.

Okolo 400 kg. pravog vrcanog

MEDA

nudja na prodaju

Pasko Ženžerović

KRNICA - VODNJAN (Istra).

AUGUST ŠENOA.

Prijan Lovro.

(Nastavak).

Uz glasove zvonova, razlijegajućih se u daleki svijet, kan da se okrilio Lovrin duh, prezajuć sve dalje i dalje. Za ono doba dočekala bi se slave školske samo gospodska djeca; ta kako da ne budu pametna, dobra, kad su gospodska, mišljahu učitelji. Seljačko bogče, ne znajući ni zapeti njemački, moralo se stisnuti u kut ma i kako pametno bilo. I Lovro bijaše takovo bogče, al se on nije dao. Mali taj bogčić obori oštrim umom, zrelim i smjelim sudom u toliko predsude svoga doba, da mu se učitelji čudjahu, gospodska djeca klanjahu, da, neki učitelj reče o njemu: „Nad glavom toga dječarca sjaje vatreni jezik svetoga duha.“ Svaki zavod ima djaka, koji se i poslije spominju kao neobičan pojav. Tako bijaše i Lovro. Nu dosta o tom djakovanju. Svršiv srednje škole znao je Lovro više, nego većina njegovih učitelja, pa ako je nekad majčica mu mislila, da će joj sin dočekati župničku slavu, tvrdili su sadj i pismeni ljudi, da će jamačno postati mladim kanonikom. Dodje hora da se Lovro zapopi. Srdce mu ne kucaše veselo; žarkomu srdcu mladića bijaše i svijet preuzan, prezalo ono preletjeti preko svijeta, više svijeta, a ovamo ustadoše kidat ga od svijeta, zatvorit ga u sebe. Ima duša mirnih, krotkih, pobožnih, u kojima je snage, da metnu sav svoj život na oltar božji, a da ne požale nikada žrtve. Al ne bijaše Lovro tolik junak. U njemu je sve kipilo, vrelo, plamtilo. Bijaše preslab, da si sam slomi krila. A ipak se dao zapopiti. Navukoše mu crnu halju, obrijaše tjeme. Neizmjerna žalost osvoji mu srdce. Pamet mu bludila u sumraku. Crna haljina činjaše mu se oklopom orijaša na prsima patuljka. Al junački on sprezao svoje jade, zakopao ih na dnu srca svoga. Nu ne bijaše to junačtvo oduševljena ratnika, koji plamnim srcem srče u boj; bijaše to nijema odvažnost vojnika, koji prisiljen nositi pušku mirno izlazi pred neprijatelja, ne mareći hoće li ga probosti sablja il sa zemljom sastaviti zrno. A tko ga je silio na to neželjeno zvanje, na taj sveti, za njega preteški jaram? Tko me silí? upitao bi se često i sam Lovro. Ta nitko, baš nitko. A zašto da ne raskinem svetih veriga? Silio ga, silio posmjeh majčin, majčine suze radosnice. Pred tim osmjehom nabranog starog lica pred tim sjajnim biserom spalo mu sve junačtvo na ništa. Lovro ljubljaše majku van reda, a ta ljubav zaustavila bi mu svaki prigovor u grlu, svaku oporu misao u glavi.

Pod večer nekoga jesenskoga dana — u vrijeme praznika — povrati se Lovro rodnoj kući — prvi put u svećeničkoj haljini. Nad oštrimi pećinami pustoga Krasa drhtala večernja rumen. Sred kamenite pustare sjajila zelena osama, a sred nje kamena kućica. Zupno zvono zvonilo „Zdravu Mariju“. Pred ogradom stajaše mlada ženska, puna, jaka. U dvorištu moljaše stojeć starac, na čeli mu sjali zadnji traci sunca, zapćućci zlato svoje u srebrne mu sjedine. Pred kućom na kamenoj klupi sjedjaše starica sklopljenih ruku. I ona moljaše.

„Isuse!“ plješnu mlada rukama, opazivši, gdje se mladić u crno odjeven uz brdo primiče kućištu. „Mamo, mamice! Evo gosta! Lovro ide! Duše moje! Lovro, mamice!“ i pobrza niz brdo pred došljaka. Otac podje za njom, a majka osovi glavu i spusti ruke u krilo. Drhtala je. Za čas doleti pred nju mlad bogoslovac, kleknu i spusti glavu u staričino krilo. A ona? Raskrilila ruke, tiho plačući i smijući se gledala ukočenim okom mladu glavu. Napokon spusti i ruke i glavu na sinka svoga. U taj par ne bijaše na svijetu u jedan mah veće žalosti i radosti nego na tom mjestu.

Za večerom bio Lovro vedriji. Sloboda, svježi zrak, mila mu lica i grozor mjesta, gdje je ugledao svijet, — sve to ga je bilo zanijelo, da je i zaboravio svoju crnu haljetu. Govorio s ocem i svakom o koječem, govorio raširbito, oštroumno i pripros to po duši priprostih si rodjaka.

Otac raspravljao s njim kao sa svojim vršnjakom, nudeć ga neprestance primorskim vinom. Svāk, ljudina, upleo bi se kadšto u govor, a i sestra rekla bi časom kroz šalu svoju krpicu, držeći dijete na prsima. A majka? Stvorila se mramorom. Nijema, blažena sjedjaše na kraju klupe, šapćući molitve i gledajući crnu haljinu sina si.

„E Lovro!“ prihvati crnooka jedra sestra, „v ste muške glave pile za svačije zdravlje, al j Lovro zaboravio, da nije samo sin i brat, već ujak. Hodider bliže, brate, gledj ti moga dječka i taj nešta valja, ne budi mu uroka“, doda mlad žena, skinuvši maramu s glave svoga jedinčeta.

„Gle ga no! Lovro!“ nasmija se svak, „P reci po duši, nije li se taj mali debeljković vrg na mater. Pun je kao jabuka, pa to ti nisu mi dovukli, je i Kato? I poljubi muž mladu ženu crnomanjasto čedašce, koje se je toli pametno milo smiješilo ujaku.

„Idi, pogani jeziče!“ lupnu žena pecavoga s muža lako po ruci, „vidi ti se, da nisi na tašt Misliš ti, da nam je brat došao iz grada, da tvoj bajke sluša? Prodike ti treba i prodike.“

I svi se od srdca nasmijaše. Brzo minu smijeh Lovru. Čelo mu se zamrači. Zamislio se Sretnih li ljudi! Tu je života, prava, zdrava život A on? Pogledao crnu haljinu, zadrhtalo mu srce pogledač majku, i smirio se.

Prodjoše praznici, a Lovro da se vrati u grad „Pusti mene“, reče majka sestri spremajući Lovrin robu, „pusti mene, sama ću. Što ti znaš!“ I plačnu na tiho skladala prtljagu. Na polasku uhvatila Lovru za ruku i tarući si suze govorila: „Moli se sinko, moli. Lijepo umiješ govoriti, kao da je štampano, znat češ i lijepo moliti. Oj sretna sam i presretna! Oprosti, ti si već sad gospodin — ai ja sam ti majka, majka!“ (Nastavit će se.)

Hrvati i Hrvatice sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda!